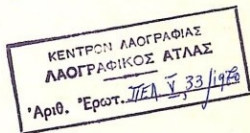

5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-12-1969/19-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ΛΑΚΚΑ
(παλαιότερον ὄνομα : ΛΑΧΟΥΡΙΑ), Ἐπαρχίας ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ,
Νομοῦ ΑΧΑΪΑΣ
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ΚΟΝΙΝΟΣ
ΑΝΕΣΤΟΣ ἐπάγγελμα ΔΙΔΑΣΚΑΣ
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ΛΑΚΚΑ (ΛΑΧΟΥΡΙΑ) ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον 1

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΓΕΝΑΣ
ΤΟΥ ΣΟΤΗΡΙΟΥ
ἡλικία 55 ἐτῶν γραμματικαὶ γνώσεις 27 ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
τόπος καταγωγῆς ΛΑΚΚΑ

(ΛΑΧΟΥΡΙΑ) ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

β) ΜΙΧΑΗΛ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ἐτῶν 78 ἰσχυρὴ μαθησιακὴ δύναμις
τόπος καταγωγῆς ΛΑΚΚΑ (ΛΑΧΟΥΡΙΑ) ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Δέν ὑπῆρχον χωρισταί πε-
ριοχαὶ διὰ βοσκήν καὶ χωριστοὶ διὰ σποράν ..
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταί ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἐν ἑνὶ ὧν εἰς ἰδιοκτησίαν αἰεὶ χωριστοὺς καὶ ἑξέχοντας
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Μοιράζει αὐτὴν ἐν ᾧ βασίλειον ἔνα μέρος
αὐτῆς τοῦ ὅποιον παῖσιν, μετὰ τὸν θάνατόν του,
τοῦ εἴναι τοῦ ὅποιον τὸν ἡμίονο περισσότερον.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἰν. ἐς. ἑνὸς. καὶ. τὴν. γεωργίαν. ἢ. τὴν. κτηνοτροφίαν. ἰν. ἐς. συγχρόνως. εἰς. ἀμφοτέρας.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἰν. παρέργῳ. καὶ. ἐν. τὴν. γεωργίαν.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἐργάζοντο. ... καὶ. ἄλλοι. χωρὶς. ὡς. ἄτομα. καὶ. ἡμερομισθίον.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.) *ἐργάται. Ποία. ἦτο. ἡ. κοινωνική. των. θέσις ; ... ἔχον. χωρὶς. καὶ. ἡ. κτηνοτροφία. περιουσία.*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) *εἰς. εἶδος. καὶ. εἰς. χρήμα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγικτὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐποχικῶς. ἐχρησιμοποιοῦντο. ἐργάται. ἔχον. ἄνδρες. ἢ. καὶ. γυναῖκες. ἐντόσιοι. ἢ. καὶ. ἔξω. καὶ. ἡμερομισθίον.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *οὐκ.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀγεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐργάζοντο. ἐν. τὴν. περιουσίαν. τοῦ. πατρὸς. ἢ. μητρός.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *οὐκ.*

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Μέ... ζωϊκὴν... κόπρον... ελιπαίνοντο... παλαιότερον... τὰ... χωράφια...

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 10. 1952

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 10. 1949

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Σιδηροῦν ἄροτρον δίφτερον...

ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὰ... κτήματα... ὁλοῖαν... ἐχρηθεύοντο... ὁλοῖα... ὁλοῖα...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χερούλι... 4. ὀνύ... 7. ἀνάβρα... 10. ...

2. ... 5. ... 8. ...

3. κανιούρι... 6. ἀνάθη... 9. ...

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); ... 10. 1969

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ...

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... —

5) Μηχανή ἀλωνισμού 20 πρ. 10. 1968

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... 10. παλαιόν. ξύλινον...
 ἄροτρον... κατεσκεύαζε καὶ κατασκευάζει ὁ...
 πατήρ... ἡτῶ... οἰογενείας...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; → ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ καὶ

υψηλίνου ξυλίνου ἀρότρου
 εἰμ. 1 καὶ 2 συνηγμένον

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. → εἰμ. 1 καὶ 2 συνηγμένον

1. ξύλινον ἀρότρον 6. κλειδί 11.

2. κοιτύρι 7. παράβολο 12.

3. σταβάρι 8. 13.

4. σηάθη 9. 14.

5. ὑνί 10. 15.

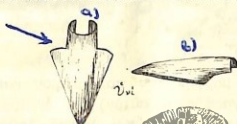
(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίδων· δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

... 3H10 yia3 yorqñ3 ... 53 10 a' 1ñ3 uaqw.

2. 4. 1941. 2. 4. 1941.

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρόστρου; ... 99 100 101.

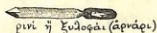
4. σελ. 3 συντημήν σου

6) Ήτο (ή είναι) κατεσκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου; Οχι ξύλου

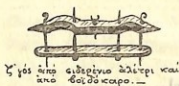
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

...ακτινάρι, παλιόνι, αρίδι, ζυγογάι...

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ἔχρησιμοποιοῦντο καὶ κτηνὰ ποιοῦνται βόες, ἵπποι, ἡμίονοι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; δύο.

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ναί.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

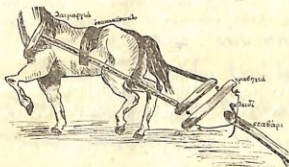
εἰς 6, 3, 3 καὶ 4, 5, 3
εὐνηγμένου.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. εἰς 6, 3, 3 εὐνηγμένου.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). λουριά.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; δὲν γίνεται
ὄργωμα μετ' ἐνὸς ζώου.
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζεῦξιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

παλαιότερον καὶ σήμερον ὁ πατήρ...
ἡ μήτηρ... ὁ υἱός... ἡ θυγάτηρ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ...

τοποθετεῖται ὁ βοῦς...
καὶ ὁ βοῦς εἰς τὸν λαιμόν των ζώων καὶ
μασίον... ὁ ἄροτρον...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...
κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς...
τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

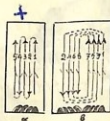
Ὁ γεωργός... κατευθύνει τὰ ζευγμένα ζῶα... μετὰ...
σχοινί, τὸ ἅμα τοῦ ἀλόγου ἔχουν δεθῇ εἰς τὴν...
μεγαλήν των ζώων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... *Σε... εἰς... σχεδιάγραμμα... α' κατωτέρω*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

..... *Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ... ἐγίνετο... (καὶ γίνεται ἀκόμη)... εἰς λωρίδας δηλ. σποριῆς*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

..... *Με αὐλακίαν*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον;

..... *Ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἄλλων... δημητριακῶν... δὲν γίνεται με σκαπάνη... εἰς τὸν τόπον σας*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ.

..... *Παλαιότερον... (καὶ σήμερον)... ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων... ἐγίνετο... καθέτως*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..... διὰ τὴν σπορὰν καὶ ἑξ ἑκείνου.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν... κάποιε γίνονται (καὶ ἐξέκονται) δύο ὀργώματα: ἓνα κατὰ τὸν μήνα Αὐγούστου καὶ ἓνα κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον. τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν λέγεται ὀργωμά τὸ δὲ σπορά...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν γίνονται τρία ὀργώματα. τὸ α' λέγεται ὀργωμά τὸ δ' γύρισμα καὶ τὸ γ' σπορά (τὸ α' μὲν τὸ εἰς τὸν Ὀκτώβριον τὸ δ' καὶ μὲν Αὐγούστῳ)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

..... ἐπὶ ἓνα ἔτος.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Ἐπὶ τὸν καὶ Ὀκτώβριον 2, 3 καὶ κατὰ τὸν Αὐγούστιον καὶ Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον 3 καὶ Αὐγούστιον. Μάρτιον ἢ Ἀπρίλιον.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

..... Δὲν... χρησιμοποιεῖται... ἐλλειψοειδῆς.....

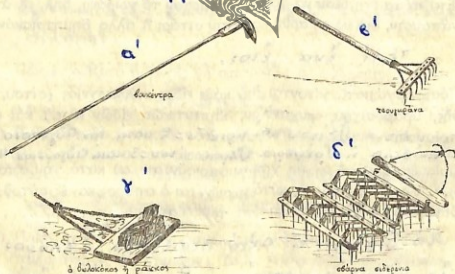
..... ράβδοι... τὸν... μαθαρισμόν... τοῦ ἐνίου.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Μετὰ... τὸ... ὄργωμα... γίνεται... ἰσο-

πέδωσις... τοῦ... χωραφιοῦ... (σβάρνισμα)... καὶ... ἐν... σβάρνῳ... ὡς... δὲ... κατωτέρῳ... σχεδιαγράμματι

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή... μερῶν... τοῦ... ἀγροῦ... ποῦ... δὲν... ἔχουν... ὀργωθῇ... γίνεται... καὶ... τοιαύτη... εἰς... 5... εὐνηγμένου

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διὰ τὸ ἐνέχυρον τοῦ κήπου

ποιεῖται τὸ τσάνι καὶ ἡ τσάννα

ἐκ. 4 α καὶ ε' ἐκ. 5 ἐντετυμένον

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

τὰ ἄρσωνα πού βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην.

ἐν τῷ ὄργωμῳ δὲν ἔχουν ἐνομασία ἐξιδιαι.

τὰ ἄρσωνα αὐτὰ εἶναι μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

τὰ κομινάκωφια χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν καλλιέργειαν ὀσπρίων (ὀσπρ. καὶ παλαιότερον)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

τὰ ἄνδρα ... ἐκαλλιεργοῦνται (καὶ καλλιεργοῦνται) ἢ ῥόβη καὶ τὸ σανόν. τὸ τριφύλλι ἐκ ποιστηὰ

χωράφια.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ...

ἐκ καλλιεργείας τῶν γεωμήλων ...

πρὸ τοῦ 1920 (καὶ σήμερον) ἐγένετο εἰς πρασιές.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Παλαιότερον (καὶ ἀπαιτεροῦ) τὰ δρεπάνια
θερίζοντο με δρεπάνι δονητικῶς.
ὡς καὶ ἐν τῇ συντημένῳ.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Μὲ δρέπανα θερίζοντο παλαιότερον καὶ με κόσσες θερίζονται ἀπαιτεροῦ τὰ χόρτα καὶ τὸ τριφύλλι. ὡς καὶ ἐν τῇ συντημένῳ.**

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσετε αὐτήν). **Ἡ λεπίς τῶν δρεπάνων ἦτο καὶ εἶναι ὀδοντωτὴ δυνάμει ἡ καὶ αὐτὴ ὡς καὶ ὁμαλὴ ὡς καὶ ἐν τῇ συντημένῳ.**
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; **τὰ δρέπανα ἔκριναν καὶ ἔχουν χειρολαβὴν ἐν εἰδήσει ἐκκεντρωμένην γὰρ ζῶον αὐτὸς καὶ ἔχουν χειρολαβὴν ζῶον.**

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) καὶ δρεπανα... καὶ αὐλῶσαι... ἡμαρ-
ζου... ἐκ τοῦ ἐμπορίου...
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) παλαιότερον (καὶ σήμερον). καὶ
ρεβίθων... γόνων... ἐκρίζαντο καὶ δὲν ἐκόπταν-
το

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις
θερίζονται (καὶ θερίζονται) μὲ δρεπάνι... ἐπὶ ὕ-
ψος 10-15 cm ἀπὸ τοῦ ἐδάφους
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἐλέγοντο (καὶ λέγονται) μαλακὰ
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι... οἱ θερισταὶ... ἀποθε-
τουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τὰ δράγματα
(οἱ χεριές) τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς
τὰ μαζὶ (5-6) καὶ οἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων...
εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

..... κερόβολα ἢ καὶ ἀμαλίες

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θεριρίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Θεριρίζουν ἄνδρες
καὶ γυναῖκες, ὑπῆρχον παλαιότερον καὶ
ἄνδρες ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν Ρωμυλῆ δι'
αὐτὸν τὸν σκοπὸν.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Ἡμερομίσθιο μετὰ
μερομίσθιο καὶ ἀποκοπῆς. Ἡ ἀμοι-
βὴ ἦτο εἰς χρῆμα ἢ καὶ εἰς εἶδος. Τὸ
ἡμερομίσθιο ἦτο μετὰ παροχῆς φα-
γητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ἀισθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Δὲν ἐφερον
λίποις εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν
κατὰ τὸν θερισμόν ἢ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ
σώματος διὰ νὰ μὴ ἀισθάνωνται κό-
πωσιν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

οχι

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

οχι

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι θερισμὸν κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ.

δὲν ἀφήνουν μέρος τοῦ χωραφιοῦ ἀθέριστον.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο τὸ ἑσπέραν ἢ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ τὸν θερισμὸν.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Παλαιὰ εἰκὼν ἀπὸ τοῦ ἀνδρα. τοῦ σταχυοτοῦ
 ἔδεναν οἱ θεριακοὶ σὲ χεριὰς ἔδίνοντο μὲ βροῦ-
 λο ἢ σπάρτα τὰ δεμάτια. τὰ χερσὶ καὶ ἐ-
 λοποθετοῦντο εἰς αὐροειδῶς. οἱ μεγάλοι τῶν
 χερσὶ χεριὰς ἐπὶ τῶν ἀνθοειδῶς πρὸς
 τὰ μεγάλα τῶν διπλαγῶν χερσὶ, πρὸς
 κατωτέρω φαίνεται εἰς τὴν φωτογραφίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο
 εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον μαι ἤρξεν νῆν ἀπὸ 30 χρόνια. τὸ φύτευμα αὐτῆς γίνεται τὴν "Ανοιξη.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τοῦ χωράφου ἐγίνετο μὲ τσάπι.*
ἐλ. 19 σελ. 3 συνημμένου.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα, ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ναι. ἡ σπορά σανοῦ εἴχου μὲ ἓνα ὄργωμα τοῦ χωράφου. ἡ σπορά τριφυλλιοῦ μὲ ὄργωμα, βύρσιμο καὶ ἰὸ ὄργωμα σπορᾶς. ἰάν ἐμεγαλῶναν λίγο ἐξοπαίνοτο. ἡ κοπή μὲ δρεπάνι ἢ καὶ νόσσα. ἡ ξήρανσις εἰς τὸ χωράφι. ἡ φύλαξις τῶν εἰς καλύβαν.*
2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Ποτὰ τὸ τέλος Ἀναξίμου μὲ δρεπάνον ἢ καὶ νόσσαν.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).
ἐλ. 10 καὶ 11α σελ. 6 συνημμένου.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... κατὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ
πόρου καὶ τὸ ἐξοικισμὸν ἐν ἑκτα-
μοποιεῖνιο ἐγκατα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τὰ δεμάτια συνεκεντρώνοντο εἰς τὸ
ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ὁ κῶρος

ὅπου τοποθετοῦνται σπέρτον τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν
δεμάτια ἐν ἑκταμοποιεῖνιο. ἔνθα ὑπάρχει καθω-
ρισμένος τρόπος τοποθετήσεως τῶν δεματιῶν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν

εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν
δημητριακῶν. ἔνθα ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς
τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον κῶρον δηλ. ἐν
εἰς τὸ ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ἔνθα ἀλώνι κατεσκευάζετο ἐντὸς τοῦ

συνοικισμού εἰς ἐξοικισμὸν κῶρον ἢ καὶ ἔξω τοῦ χω-
ρίου κατὰ εἰς τὰ τελευταῖα σπέρτον πόρῳ εἰς
μικρὸ ὕψος.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; **τὰ ἄλω-**

νι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς πε-
ρισσοτέρας καὶ ποτε ὁ ἄλωνισμός γίνεται ἄνωγος...
ὡς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τῷ σερᾷ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλώνισμα καὶ πότε λήγει ; **Ἄρχεται**
ἀρχὰς τοῦ αἵματος καὶ λήγει τέλος αὐτοῦ ἢ καὶ ἀρχὰς
ἀδελφότητος.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) **τὰ ἄλωνα ἔχον...**

με πλάκες (πετράματα).....

ἐκ 13 σειρῶν συντηγμένων.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἐτὸς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) **τὰ ἄλωνα καθαρίζεται καθεστὸς**

ποσὴν τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ ἀπὸ

τὰ χοιρία καὶ τὰ ὅποια γυλὸν ἔχουν ἐκτὸς

μεταξὺ τῶν πλουῶν.....

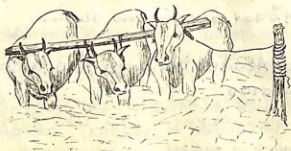
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; **Ἡ ὡς ἄνω...**

προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄ-
λωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

· Η τοποθετῆσαι εἰς τὰ ἀλώνι τῶν δεξασιῶν ῥι-
κεται ῥύθμῳ ἀπὸ τὸν ἀλωνόστυλο ὁρθοῖα (σὲ κε-
ρίες πιά)

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.. εἰς..

τὰ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ὑπάρχει ὁ ἀλωνόστυλος
ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξέρχονται τὰ ῥῶα καὶ σχοινί...

καὶ περιφέροντο περὶ αὐτὸν καὶ ταχύτητα συμπα-
ροῦμενα ὑπ' αὐτοῦ ὥστε νὰ μποροῦν νὰ μανθῶν
τὴν κυκλικὴν τροχίαν.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... οἱ ἡμί-
 γαι καὶ τὰ ἄλλα φέρονται γὰρ εἰς τὸ δ-
 ποῖον τὸ ἔκουν ἡνέκεν ὅπως αἰσθῆται
 περιβάλλον· τὸν λαὸν τῶν φύων, τὸ δὲ
 ἓνα ἄνθρωπον δέκεται ἐπὶ τοῦ ἀνωστύλου.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλός), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλυνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλυνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ὁ ἁλωνισμός.

Εἰς τὸν τόπον μας... ἐφίετο διὰ τῶν ποδῶν...
 τῶν φύων ἡνέκεν καὶ ἔκινε γὰρ δουκάννα ἢ
 δικριάνι τὰ ὅσπρια καὶ ἡ κριθὴ ἡλυνί-
 ζοντο διὰ τῶν ποδῶν τῶν φύων ζευγνυομέ-
 νων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων.

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει πρὶν πωῖαν καὶ
ἔπειτα περὶ τὸ μεσημέρι ἢ τὸ ἀπόγευμα
τὸ πολὺ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδογτωντὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ...

κατὰ τὸν ἀλωνισμόν χρησιμεύονται
τὸ δοκράνι
ἐν. 14 σει. 11 συνηγμένου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

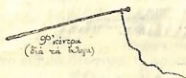
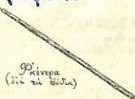
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
τους στάχυν ;

Μάλιστα

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Διὰ τὴν ὁδήγησιν τῶν ζώων ἦτο ἐν χρή-
σει ἡ βέργα ἐκ ξύλου μήκους 2,5 μ. περίπου.
ἐν. 14 σει. 11 συνηγμένου.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. **Ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνισματος ἐνὸς ἀπλώματος δὲν ἔχει ὀνομασία μία. στρώσεις σίτου, κριθῆς, βρώμης ἤλωνίζοντο καὶ ἡμέραν.**

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λικνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λικνισθοῦν, διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα, λέγονται μάλαμα καὶ λικνίσματα.

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπάρχον **λικνίσματα.**

(ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἄλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες) οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν. **Ἄλωνίζουσι ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα καὶ στυγε-
ρων τοῦ ἡνοὶ φίλων τοῦ παλαιότερον ὑπῆρχον
ἀλωναραῖοι, οἱ ὅποιοι εἶχον ἰδικά των ἀλο-
για καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν των δημητοια-
των.**

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

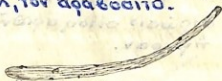
**ὑπῆρχεν παλαιότερον καὶ ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ
καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους με κόπανον καὶ ξιμάβαλλο.**

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; **Ὁ κο-
πανος κατασκευάσθη ἐκ ξύλου ἐλάτης, εἶχε.....
μῆκος 1 μ. περίπου, πλάτος 0,30 μ. καὶ πᾶχος
0,10 μ. περίπου.**

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). **Ἰὰ κοπάνισμα τῶν στα-**
χύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι. διὰ τὴν γαίην, τὰ
φτείσια, τὴν σίκαλη, τὸν ἀραβόσιτο.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλωτο διὰ τὸ κοπάνισμα
μεγάλου ὄρου δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντα τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ, μεγάλων
παραγωγῶν; **Ἐγένετο ἀπο φέκη τῆς οἰκογενείας ἢ**
καὶ συγγενῶν τοῦ Ἀνελάμβαναν τὸ ἔργον τοῦτο
καὶ ἄλλα πρόσωπα (φίλοι τῆς οἰκογενείας) καὶ
βοήθεια, τὰ πρόσωπα αὐτὰ δὲν εἶχον ἰδιαι-
τητα ἀγαθείας. Μεγάλοι παραγωγεὶς δὲν ὑπῆρχον.

- 21) Πού ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **Οἱ στα-**

χυεὶ διὰ τὸ κοπάνισμα ἐξαποθειοῦντο εἰς τὸ ἄλωνα. Ἐκοπάνιζοντο τὴν ἡμέραν δύο καὶ τρεῖς εὐρωσεῖς. τὸ κοπάνισμα ἀπέλειπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ κοπάνου.

- 22) Κατὰ τὸ ἄλωνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; **Ὁχι. Δέν ἐλέγοντο τραγούδια κατὰ τὸ ἄλωνισμα. κατὰ τὸ κοπάνισμα δέν ἐλέγοντο εἰδικαὶ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τῆς ἐργασίας.**

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήση ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήση ἀλωνιστικῆς μηχανῆς πρὶν ἀπὸ 30 ἐτη.**

ἦτο παλαιὸν τύπον τοῦ ἐλαιοῦ μετὰ τὴν βοήθειαν ἰσχυρῶν β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. **Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες λέγονται εἰς τὸν τόπον μας λειῶμα καὶ μάλαμα. Ἐν τῷ δικριάνι σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα.**

τοῦ δικιργιάν (λίκριον)

τοῦ δικριάν (λίκριον)

τοῦ δικριάν (λίκριον)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ὁ σκῆμα εἰς ὁ-
μενός εὐφρόν. ἔκαστος σκῆμα στρογγύλον ἢ καὶ ἐπι-
κρυπτός ποσειδῶν. ἀρχιστ. τοῦ λίχνισμα πρὸς ἀποχω-
ρισμόν. τοῦ ἀκύρου ἀπὸ τὸν μαρτὸν μαρφώνεται δ-
πάνω ἐπὶ τὸν σωρόν εἰς ἀκρυφόν καὶ ὁ ἀρχιστ. ἐπὶ
διωγενείας κἀνέ τὸν σταυρόν του.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.
καὶ ἀκρυφόν γίνονται τὸ ἀνέμισμα
εἰς τὴν ἀκρυφὴν σελ. ἢ συντημένον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
λιχνᾶς ἄνδρας καὶ γυναῖκα, κάποιος δὲ καὶ ἐ-
δικός λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων μετὰ τοῦ
καρποῦ λέγονται κόμπια ἢ καὶ σὺνθαρα δὲν
συνηθίζεται νὰ γίνονται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ
τῶν ποδῶν τῶν ζώων ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ
σῖτος.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ παραμεί-
 ναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν γίνεται
 μετ' ἰσχυροῦ καὶ διὰ τῶν χειρῶν.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

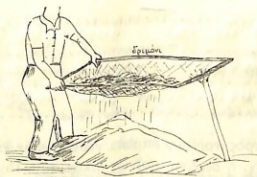
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινα πάλαι δερμάτινο

κόσκινα ἢ ἀριλόγος

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

24.15 εἰς 13 συντηγμένον

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν. καὶ τὸ φτυάρι δὲν χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς. ἐμπηγνύεται δὲ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος. δὲν τὸ φτυάρι δὲν ἐπακολουθεῖ εἰς προσκύνησιν καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας). Οὐκ.....

πράς. κρίνω. ἵππευ. γὰρ κατακτείνων. εἰς ἑ-
ξοὺς. ἀφ' ὧν, εἰς τὸ αὐτὸν. τὸ ἀκωνιδιανὸν εἰς τὸν
ἀκωνιδαν. ἡ δὲ δίδωτο εἰς ἀγῶν. πῶτον. ἵππευ. ἡ
εἰς τὸ πᾶν.

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ λυσιτελεῖν,

δ) το ἀγωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) πλάτα... βάρε... δέκ. μανθβαλλοντο.

[illegible]

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας). Ὁ καρπὸς... ἀποθηκεύετο καὶ οὐκ.

ἀπὸ τοῦ γεωγράφου ἐκείνου τοῦ οὐραίου ἀνθρώπου
ἀπορρίψας ἐκ τῆς οἰκίας (ἀμφοτέρω καὶ κινεῖται).

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἰὼ ἄκυρον... ἀποσημειώσω εἰς
 ἀκυρώνα... ἐνὸς τοῦ περὶον... καὶ ἔξω ἀπὸ...
 τὸ περὶον... καὶ οὐκ... εἰς τὸ περὶον... εἰς τὸν
 ἡ ἀποσημειώσω γίνεται ἐνὸς τοῦ περὶον... εἰς τὸν

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεταί) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο μετὰ τὸ ἀ-
 λώνισμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεταί ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ἔθιμο εἰς τὸν τόπον σας... εἰς τὸ ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον ἢ
 εἰς τὸ περὶον... κατ' ἔθιμον... τοῦ

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξερκία, ξσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΙΣΕΩΣ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 453

Εν Αιγίῳ τῇ 9 Φεβρ/ρίου 1970

Π ρ ο ς

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λογογραφίας

ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐχομεν τὴν τιμὴν καὶ ἀποπελάμεν ὑμῖν, ὅδε προσση-
τημένως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 43/7-2-70 ἀναφορὰν τοῦ διευ-
θυντοῦ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Κέντρου Δάκκας τῆς μετὰ
ἐπισυνεφερείας, μετὰ τοῦ αὐτοῦ προσσηρημένου ἐρωτημα-
τολογίου, δεόντως συζητημένου, καὶ νὰ παρακαλέ-
σωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς κατεπείρω.

Μετά τιμῆς

Ὁ Ἐπιθεωρητής

Παν. Παναγιωτόπουλος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΛΑΡΚΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 43

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ.

Επείγει το

453

9-2-70

Ἐν Λαμια τῇ 7 Φεβρ. 1970

Θέμα: "Συλλογὴ ὑμῶν διὰ τὴν
συνταξὶν λαογραφικῶν" Ἀττοῦ.
τοῦ τῆς Ἑλλάδος."

Ἔνν: δύο (2)

Πρὸς
τὸ κέντρον ἑρεῦνης τῆς ἑλ-
ληνικῆς λαογραφίας.
(διὰ τοῦ κ. ἐπιθεωρητοῦ Δημο-
τικῶν σχολείων περιφέρειας Αἰ-
γιαλείας)

Ἔς ἐπεστρεῖν τῆς ἐπ' αὐτοῦ.
3539/99-11-69 διαταγῆς κ. ἐπιθεω-
ρητοῦ Δημ. σχολείων περιφέρει-
ας Αἰγιαλείας, 7 αὐτῶν ὡ
τὴν τιμὴν να ὑποβάλω ὑμῖν
συντημένως
ἀποτυπωματολογικὴν διὰ γερμανικὰ
ἔργαλεια καὶ κατ' εἰσὶμον πν-
ρας, δέοντως συμπληρωμένον,
μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς συλ-
λεκτικῆς ὑμῶν.

Ὁ Διευτὴς τοῦ σχολείου

Παύλος
ΚΟΛΩΝΑ

Α. α ΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Από τα παλαιά χρόνια και πριν από το 1920 δεν υπήρχαν χωριστά περιοχές διαθεσύν και χωριστά διασποράν. Αυτά επηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστήματα δηλ "Όλας τας άρρεσινας περιοκάς τας ετεμάριζον σε δύο μέρη και την μίαν για περιοχή την έσπεραν ένα έτος, την δε άλλη το άλλο έτος, και ταύτα για να γένοντι να έτε χρόνα μίαν χωράγια για θεσποτόνια και να γεωσσεάβωνται επί πλέον.

2) Τα χωράγια ήσαν ιδιοκτησία των χωρικών, μερικά δε από αυτά ήσαν μοναστηρίων.

3) Ο πατήρ δεν διατηρεί την περιουσίαν του συμεντωμένην και για τον φόρον των τέκνων του. Κοιράζει αυτήν, σκεδόν δη, σε αυτά ένω, βασίλει ένα μέρος από της δια της ταυτης του το έσοιαν, διατ άπεσάνη, παίρνει το τέκνον του το έσοιαν τον ήμπερα περισσότερον.

4) Οι υάτοιμοι δεν άσκολούνται μόνον με την γεωργίαν ή την υπνωσεργίαν αλλά συγχρόνως άσκολούνται και με τα δύο, προσέχοντες όμως την μίαν έργασία περισσότερο της άλλης π.χ. είναι χωρικός που έχει πολλά πρόβατα άσκολείται λίγο με την γεωργίαν και άλλοι χωρικός που έχει πολλά χωράγια άσκολείται λίγο με την υπνωσεργία ή και να έσσειεν.

5) Οι τεκνίται άσκολούνται εν πατέρω και δε την γεωργίαν.

6) Ες το μέγαλο κτήματα των Μοναστηρίων εγράφοντο μαλόμηροι αλλά και άλλα άτομα, χωρικοί, οι όποιοι χωρικοί επητηρόντο με ήμεροφίσθειαν.

7) Τα άτομα αυτά έυαλούντο έργαται και ήσαν χω-

ρικοί με λίγα υτήματα, εντόπιοι ή ξένοι.

α) η άμειβη των ήτοι εις είδος και εις κρήνα υάπορε.

β) Έκρησιμποποιούντο έργαται υαδ' έλας τας έποκάς. Ούτοι ήσαν εντόπιοι ή έξ άλλων περιοχών άνδρες ή και γυναικες που έλάμβαναν άμειβη ήμερομισθιον, άλλοτε εις κρήνα και άλλοτε εις είδος.

γ) Δέν έκρησιμποποιούντο δουλοι ή δουλαι.

δ) α) οί νύκιοι και αι νύκιοι του τόπου έμεναν στον τόπον των και εργάζοντο στην περιουσίαν του πατρός των.

β) Δέν έπήσαναν, έποικώς εις άλλα μέρος προς εξεύρεσιν έργαςίας.

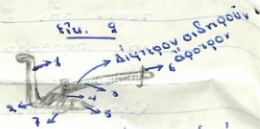
ε) οί χωράκια παλαιότερον έκρησίνοντο με φωτιήν υάπορον (θεών ή αλγοροτάτων)

ς) εις τον τόπον υας έμεν το πρώτον κρησις κρησιών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ε) οί σιδηρούν άρσους και αι μαρμαί κρηναί εις τον τόπον υας ήρχισαν να κρησιμποποιούνται υαδ' το 1949

1) Έκρησιμποποιούντο ειδικά σιδηρά άρσους και εις έλα τα υτήματα, το όποιο έκρησιμποποιήκατε τότε από το υάριο. ή ύμερον ή προμήθειά του γίνεται από το έργοριο.

1) κρησίνη 2) κοντούρι 3) σταβάρι 4) σπάση 5) ύνι

6) υαλίδι 7) παράβελο (σιδηρούν άρσους ειν. 2)

2) το υαυτιό είναι εκ κρήσι από το 1962 εις τον τόπον υας.

3) κρησινή θειοργαυ ειν ήλας ποτε εις τον τόπον υας

4) Ούτε κρησινή δουίκατοι των στοχών εκυ έλει ποτε

5) Μηνανή άνωισμοῦ ἡλει κατά τό 1969

α) 1) το ξύλον άφαιρέσιν κατεστράφη και καταστράφη ε
παρῃ της ελαιογενείας.

9) τὸ ζήτημα ἀρτάρει πὺ χρησιμοποιοῦται σήμερον εἶναι τὸ πὺς αὐτ. 1, σελ. 2, τὸ ὁποῖον ἐκρησιμοποιεῖται καὶ παλαιότερον.

β) Ζυγός και άρσις του τόπου μας είναι 1 και 3 αντίστοιχα.

4) ἵνα ἐν τῷ βουλίου ἀφ' οὗ τοῦ καὶ εἶναι γὰρ καὶ ἡμεῖς
διὰ τὴν ἀφ' οὗ τοῦ καὶ εἶναι γὰρ καὶ ἡμεῖς

၅) ၆၀ ငမာများ ကံ၊ ဗဂင်္ဂက၊ ၁၀၀ သိဒ္ဓါပုဂ္ဂလိက:

6) 41 σπάει η το και ένα κατασκευασμένη θα γίνει

7) ἡ ἐξουσία εἰς τὴν κατασκευήν καὶ ἐπιδιορθωσιν τοῦ

8) α) και το ἄρσεν ζυγαριζομένου εἰς δύο, εἰ ἡ κλίμακα
εἰς ἑνὶοναί.

2) ΔA is the change in the area of the triangle

9) δια το πτωχισμα η ος ηω ητο αναμειος ο πυ-
τος (επιδωκς οη. κ. κ. κ.)

10) 41 πορφυρή νύκτ του φεγγαριού ως προς : 25.6 σε. 3

15) Ο κήρυκας θα εισέλθουν ό ένοχοι ποινευμένοι εις τον φυλόν
ποι προσδίνονται εις αλλόν τό άρσενον εις τό έργον
λέγεται λουγιά

19) Δέν γίνονται ὁρμήματα γὰρ ἐπὶ τὸν ἥλιον.

Ἀφαιρέσεις (ἔργα) καὶ σπουδαί.

α) Παλαιότερον και σήμεραν ὠρμηται ποίε δ' ἄνδρας ἰδιο-
κρήτους τοῦ ἀρχαίου, ποίε ἐσχάτους.

ε) 3) Το μέγιστο των βαθμών γίνεται ως εξής:

Τονοεκκίνα πρώτα επί φύλλα του φυτού στο έδαφος

έξω, άποφο δέ και τό άλλο έξω. Κατόπιν φέρονται
τά φύα παλαιόν του άφροσύ και γίνεται τό φύζιμο.
τό φύζιμο των άφρων και των ήπιόντων γίνεται κατά
τόν ίδιο τρόπο αντί όφωσ για φύλα χρησιμοποιείται
σημασία. είν. 7

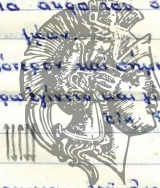

σημασία (δύο που φέρεται με κέρσιω-
εύν)

1) Κατό τον ίδιο τρόπο γίνεται τό φύζιμο και είν τό
ειδησούν άφροσύ

2) Ό φωσός κατανέμει τό φύζιμα φύα κατά τό όφω-
μα με σκοπώ τό άφωσός όποιον έχουν δεσφ εις
τήν μεγάλην των φύα.

3) Τό όφωσός παλαιότερον και σημεριν και εύσειαν φρα-
φήν και κατανέμει φύα και φύα.

4) Η επορά και τό όφωσός του άφροσύ γίνεται και γίνεται είν
λαφίδας που έκφορξεται και χωρίζεται με εύσειαν.

5) Η επορά του είνου και των άλλων δημητριακών είν
γίνεται με εύσειαν είν τον τόπον φας.

6) Η εύσειαν των εύσειαν γίνεται και γίνεται κατέως
είν τό όφωσός και είν την εποράν κατέως εύσειαν.

7) Άφροσίσει (όφωσός) του άφροσύ από της εποράς

1) είν την εποράν δημητριακών κάποιε γίνονται (και έφί-
νοντο) δύο όφωσός. Ένα κατά τον γήνα εύσειαν
και ένα κατά τον ύμωσός ή κατέως της εποράς. θα-
λάς φας είν γίνεται τό όφωσός του γήνός εύσειαν

2) είν τό εύσειαν δημητριακών γίνονται τρία όφωσός. 1)
είν εύσειαν όφωσός και γίνεται τό εύσειαν τό εύσειαν

βίαια χύσιμα και γίνεται άσπας Άσπρίζει και το μ' ύστερα από 3-6 ημέρες μετά το χύσιμο. στο μ' γίνεται η απορρό.

1) Ητι ένα έτος αφότου να άφαση άσπασιον το χωράφι δια να απορροη άσπαρι ή άλλο θηνητοριανό.

4) δια την καλλιέργεια σίτου γίνονται δύο άρρώματα. το α' κατά τον άύραστο και το β' κατά τον άνωέριο ή κείφερο. της καλής το ίδιο. του άρσενικού γίνονται τρία άρρώματα. δια την καλλιέργεια κηπουριών επίσης τρία άρρώματα.

2) κατά την εποχή χρησιμοποείται:

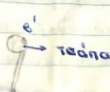
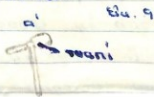
α) το έδαφος που έστι ασία περιέχεται έσποροι και έλαδιού χυμωόμενος διασπορίζεται επί του έδάφους.

β) δεν χρησιμοποείται έσποροειδή φάεδο δια καθαρισμόν του άνιου.

γ) κατά το έργον, καμνή χωράφιντα τσολιέται του χωράφιου.

3) Η εναφή μετά το άρσεν του δεν έχουν άρσενή γίνεται με το τσολι.

4) δια το έδαφος του κήπου χρησιμοποείται το τσολι και η τσάπα.

6) τα πρόσωπα που βοηθούν τον γεωργόν στο έργον είναι μέλη της οικογένειας ή και έρμεις. ταυτα δεν έχουν άνομασία ιδιαίτερη.

7) τα κομινεκάματα χρησιμοποούνται για έσπορια

8) τα χωράφια τα ποτιστικά καλλιεργούνται το τριφύλλιο. (ή φάε και το σανό ει άνδρα)

9) 4 καλλιέργεια των γεωργών από το 1980 και σήμερον

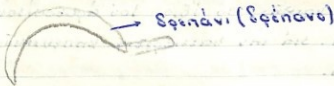
οφείλονται οι προσέτις.

Β' Ε Ε Ρ Ι 2 Μ Ο 2

α' Ήρακλεια Θεοφύλου

1) Παλαιότερον και σήμερον τὰ Ελληνιστὰ ἔθεττοντο
μὲ δρεπάνι ὀδοντωτό.

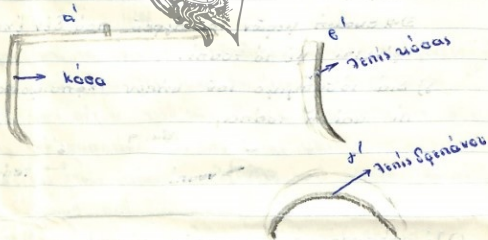
ἐκ. 10

2) Μὲ δρεπάνο ἔθεττοντο παλαιότερον καὶ γὰρ
θεττονται σήμερον τὰ χόρτα καὶ τὰ τριφύλλι διὰ
τὴν τραφὴν τῶν βοῶν.

3) Ἡ χένις τῶν δρεπάνων ἦτο καὶ εἶναι ὀδοντωτή
ἐν τῇ ἰσχυρίᾳ τῆς κόπης ἐκαλεῖται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

4) τὰ δρεπάνο εἶχεν καὶ ἔχουν ἑν εἰδήρον ἔπενδυμένον
γὰρ ξύλο. αἱ κόπαι ἔχουν χειρολαβὴν ξύλινην.

5) τὰ δρεπάνο καὶ αἱ κόπαι ἠγοράζοντο ἐκ τοῦ ἐμπορίου.

6) Παλαιότερον καὶ σήμερον τὰ φερίδια, γόνα, ζυγί.
βύζοντα καὶ δὲν ἐκρίνοντο.

Ε' Θερισμός των δημητριακών.

1) Περίπου εις ὕψος 10-15 ἐκατ. ἀπὸ τοῦ ἑδάφους ἑερί-
ζοντο καὶ θερίζοντο, γὰρ δεκάνη, ἢ εἴτος, ἢ κριθή, ἢ
βρώμη, ἢ σίκαλις.

2) Οἱ σταχυεὶς τοῦ ἔμενον καὶ μένου ἐπὶ τὸ χωράφι
μαζὺ γὰρ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν ἐλέγοντο καὶ
λέγονται παλαχιά.

3) Οἱ ἴδιοι εἰ θεριστὰί ἀποστέλουν ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τὰ
δράγματα.

4) Τὰ δράγματα (αἱ χερίδες) τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἑδά-
φους παλὰ μαζὺ (5-6) καὶ οἱ κεφαλὴς τῶν
σταχυῶν ἐυρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Τὰ τοποθετούμενα μαζὺ δράγματα (5-6) δένονται
γὰρ ἓνα μικρὸν δράγμα καὶ κατεῖνται κερδέσιο
καὶ κεφαλὴς ἀπὸ αὐτοῦ.

γ' Οἱ θεριστὰί.

1) Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὑπῆρχον παλαιότερον
καὶ ἄνδρες ἐκτόφονοι ἀπὸ τὴν ρούνην δι' αὐτὸν τὸν
εὐνοπὸν.

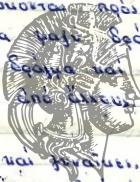
2) Ἡμετέροιο γὰρ ἡμερομίσθιοι (μερομίσθοιοι) καὶ ἐ-
λάχιστοι φορεῖ γὰρ ἀπομογή (ζευση). Ἡ ἀμοι-
βὴ ἦτο εἰς κοπήν ἢ εἰς εἶδος. τὸ ἡμερομίσθιο
ἦτο μετὰ παροχῆς φαγτοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες δὲν ἔφερον τι εἰς τὸς
κείρας πρὸς προκύλαζιν, ἴδια τῆς θριστερᾶς κατὰ
τὸν θερισμὸν οὔτε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργα-
σίας, τὴν πρώτην ἡμέραν, περικεάλλοντο τι εἰς
τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ τὰ γὰρ ἀισθόνωνται
υπόψωσιν.

4) Δὲν εἰδίδετο οὔτε δίδεται προσοχὴ εἰς πρὸς τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἡμέραν τῆς ἐξομάδας ἢ τοῦ μηνὸς καὶ τὴν προ-
πεινὰ ἀφίση ὁ θεριστής.

δ) δὲν ἐτραγουδοῦσαν ἢ τραγουδοῦν κατὰ τὸν θερισμόν
ἐκτετακτοῦ τραγούδι.

ε) κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ δὲν
ἀφήνουν ἕνα μέρος τοῦ χωραφιοῦ ἀθεριστόν,

δ' ἰὸ εἰσιπὸν (θεγάνιασμα) τῶν σταχυῶν.

1) ἰὸ θεγάνιασμα ἐγένετο ἰὸ ἐσιπὸν ἢ τὴν ἄλλην ἡμέ-
ραν μετὰ τὸν θερισμόν.

2) ἰὸ θεγάνιασμα ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῖς στα-
χυς τοὺς ἔδεναν οἱ θερισταὶ σὲ χερεῖς. ἔβλεποντο
μετὰ βροῦκα ἢ σπάργανα τὰ θεγάνια. ἰὸ κτερέσια

ἐποποθεῖοντο σταχυοῦντα. οἱ μεγάλοι τῆς γῆς
χερεῖας ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν πρὸς τὰς μεγάλας τῆς
ἐπὶ τῶν γυναικῶν χερεῖας.

(ἔηναι φαίνεται ἐκ τῆς φωτογραφίας τοῦ βιβλίου
σελ. 16)

3) ἰὸ θεγάνια μετὰ ἰὸ εἰσιπὸν ἀφήνοντο εἰς τὴν
ἰδίαν ὄρεν.

ε' θυμομαθὴ τῶν βρωφῆλων.

1) 1) καλλιέργεια τῆς παιδείας εἰς τὸν τόπον μας
ἤρξατο πρὶν ἀπὸ 30 χρόνια. ἰὸ γυμνασθεῖν αὐτῇ
γένετο τὴν ἀνοχὴν.

2) 2) ἐξαγωγή τῶν βρωφῆλων ἀπὸ ἰὸ χωράφι ἐγένετο με-
τὰ τὸ τσαπὶ.

→ τσαπὶ

στ' θυμομαθὴ τοῦ θανάτου

1) 1) ἐκσυμφοῖμετο παλαιότερον ἢ διατροφὴ τῶν ψυχῶν

5) τὸ αὐτὸν ἀντίκει εἰς ἑῶν πόνον ἀποσφίγγειαν ἢ καὶ
εἰς περισσότηας. Ὁ ἀδωκευγὸς γίνεσθαι θάως τύχει δὲ
ἀπορᾶ τὴν σφάν.

6) τό άλώνισμα άρχίζει άρχάς Ιουίου καί λήγει
έτος αβίου ή άρχάς Αυγούστου.

7) τό άλώνιο ήσαν γέ πλάσι (πτεράλινα)

κα. 13

(είσαι περίπου ήτο)
τό πτεράλινο

άλωνόστυλοι

8) τό άλώνι καταρτίζεται καθε χρόνο πρό της έναρξης
του άλωνισμοϋ από τό κτήρια τό όποια πόν έκειν
εργή μεταξύ των πλάτων

9) ή ώς όνω προετοιμασία του άλωνιοϋ καί ή έναρξις
του άλωνισμοϋ δέν γίνεται άριστέντην ήμέραν καί
δέν.

10) ή ισοπέδισις εις τό άλώνι των θεματιών γίνεται γύρω
από τον άλωνόστυλο όρετα (σε περίε πιά).

11) τό άλώνισμα των στακών των δημητριακών (επιός
του σίτου) γίνεται γέ γύω (ήηποι, ήψίονοι)

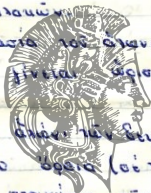
α) εις τό μέσον του άλωνιοϋ υπάρχει ο άλωνόστυλος
από του όποιοϋ εδέναντι τό γύω γέ σκινί καί
περικύκροσι περί αδιόν γέ ταχύτητα συμφορτού-
γέτω ύπ' αδιού ώστε νά μπορούν νά πάνουν
την κυματιήν των τροχιών.

β) οι ήψίονοι βιώνται γέ σκινί τό όποιον τό
έκειν κόνει θηκείες αι όποιαι περικύκλουν
τον λαγόν των γύων. τό δέ ένα άυρον δένεται
επι του άλωνόστυλου.

γ) ο άλωνισμός εις τον τόπον γοι έγίνετο διά των πο-
δών των γύων κόνον καί όχι γέ δυνάμει ή διηκρί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

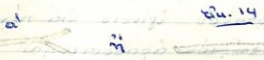

ΑΘΗΝΩΝ

νι. τὰ ἔσθια καὶ ἡ κοίτη ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων βεντυσμένων καὶ περιγεροφέντων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων.

8) Ὁ ἀλωνιστὴς ἀρξίται τὴν πρῶτην καὶ ἔχει τελειώσει τὸ γεσηγῆσι ἢ τὸ ἀπόγευμα τὸ πρῶτον.

9) Κατὰ τὸν ἀλωνιστὴν χρησιμοποιοῦται τὸ δουράνι

α' κυ. 14 β' κυ. 14 κυ. 14 κυ. 14 κυ. 14 κυ. 14

ταὺς σταχύνει με κόπανον καὶ διαβάλλομεν καὶ
γὰ μέρει ποσότητι δημητριαῶν.

17) Ο κόπανος οὗτος κατεσκευάσθη ἐν γῆνι
ἐλάτῃ καὶ εἶχε μήκος περίπου 1 μέτρο, πλάτος
0,30 μ. καὶ βάθος περίπου 0,10 μέτ.

18) τὸ υποπίεσμα τῶν σταχύων ἐγένετο ἐν τῷ ἁλῶνι. ἡ
χρῆσις τοῦ κόπανου ἐγένετο διὰ τὴν γαῖαν, τὸ φέ-
ειο, τὴν σίμολη, τὸν ἀραδίσσιμα ἐγένετο ἀπὸ γέ-
λη τῆς σιμογενείας ἢ καὶ συγγενῶν. Ὅλα πρόσωπα
ἀνελάβανον τὰ βοσκήσους, φῆσαι τῆς σιμογενείας με
βοσκήσια. τὰ πρόσωπα αὐτὰ δὲν εἶχαν ἰδιαιτέραν ὀ-
νομασία. μεγάλοι παραμυχοὶ δημητριαῶν δὲν ὑπῆρχον
ἐν τῷ τόπῳ μας.

19) Οἱ στάχτες διὰ τὸ υποπίεσμα ἐμποθειοῦντο ἐν τῷ ἁ-
λῶνι. ὁ κόπανος τὴν ἥρπυδιαν καὶ τὸν ἁλῶνα
τὸ υποπίεσμα ἀπέβλεπε μόνον ἐν τῷ χωρισμῶν τοῦ
καρπού.

20) κατὰ τὸ ἁλῶνισμα διὰ τῶν ψῶν ὡς ἐπίσης καὶ διὰ
τῶν υποπύων δὲν ἐφαρμολοῦσαν τραχυνῖδια. κατὰ τὸ
υποπίεσμα δὲν εἴχαντο εἰδικαί φράσεις διὰ τὸν
θυμιοτισμὸν τῆς ἐργασίας.

21) ἡ χρῆσις ἀλυσιστικῆς μηχανῆς ἐν τῷ τόπῳ μας
ἔγινε πρῶτον ἀπὸ 8 χρόνια πού τῇ ἐφευρεθείσῃ
πρόσωπον. ὅθεν ἦτο μηχανὴ ἀλυσιστικὴ παλαι-
οῦ τύπου πού ἐκτενέρεται μετὰ τὴν βοσκήσιαν τραυτέρ
δ' ἄλυσισμα.

22) Οἱ ἀλυσισμένοι στάχτες πείχονται σὺν τῷ ποτῶν καὶ
λεῖψῳ καὶ γάλακτι μετὰ διπλάνη ἢ διπλοῦντι σωρεύεται
τὸ λεῖψῳ διὰ τὸ λίκνισμα. Ὁ σπυρματισμένος σω-
ρὸς εἶχε σπῆμα στρογγύλον ἢ ἐλλειπτικόν. προτοῦ

ἀρκίστη τὸ λίκνισμα πρὸς ἀποκωρισμὸν τοῦ ἀκύρου ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν ἕνα θυμὸν καὶ ὁ ἀρκητὴς τῆς σιμογενείας κἀντὶ τὸν σταυρὸν τοῦ.

3) καὶ θυμὸν γίνεται τὸ ἀνέκτισμα ἢ λίκνισμα.

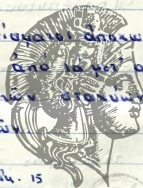
3) λίκνισμα ἄνδρας καὶ γυναῖκα. κάποιε δέ, τὶς δὲ λίκνιστής, ἐπ' ἀφ' ἑκτῆς.

4) τὰ κοινὰ τμήματα τῶν σταγύων μετὰ τοῦ καρποῦ κέρονται πόφλια ἢ σούδαλα. δὲν συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλόνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν γυναικῶν ὥστε νὰ ἀπογυμνωθῇ ὁ σῖτος.

3)

5) Ἄγου διὰ τοῦ λίκνισματος ἀποκωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἢ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ παραμύθιον καὶ διὰ τῶν χειρῶν.

ἐκ. 15

→ γυνάρι (εὐζύλιον)

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς ἐκρημαίνεται εἰς σωρὸν μετὰ τὸ γυνάρι. δὲν καρόσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς. ἐμπηχύνεται ὅμως εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐμφατικὸν τοῦ λίκνισματος ἐπὶ τὸ γυνάρι, δὲν ἐπαυλοῦσθαι προσκύτησιν καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ.

8)

γ' 1) Ὁ ψυχταὶ πρὸς κτήνη ἐπρεπε νὰ καταβληθεῖν εἰς εἶδος ἀγέλης, ὡς τὸ ἀλόνι, τὸ ἀλωνιάτισμα, παλαιότερον, ὡς τοῦ ἀλωναγαίου. ἔβλεπτο δὲ ἄγου πρῶτον φυγεῖν γι

τὸ παντάρι.

ἐκ. 16

παντάρι

3) Ἄλλα δάρεθ δὲν παρῆλθεντο εἰς εἶδος, εἰς τὸ ἀπὸν.

3) Οὐ κατὰ δὲν παρῆλθεντο εἰς εἶδος, εἰς τὸ ἀπὸν
τῆς οἰκίας εἰς ψυχὰς ἀποθήκας ἐν ζύλῳ. (ἀμφάρια
καὶ ἀποθήκες)

4) τὸ ἀπὸν δὲν παρῆλθεντο εἰς ἀπὸν, εἰς τὸ ἀπὸν
τῆς οἰκίας εἰς ψυχὰς ἀποθήκας ἐν ζύλῳ. (ἀμφάρια
καὶ ἀποθήκες)

ἡ ἐπιλογή τοῦ ἐπὶ τῷ ἀπὸν μετὰ τὸ ἀπὸν
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Δ' ΕΠΙΣΤΗΜΗ

α' 1) ἔπειτα, εἰς τὸν τόπον καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ ἀπὸν
καὶ ὑπάρχει εἰς τὸ ἀπὸν ἢ εἰς τὸ ἀπὸν, καὶ
δὲν τῇ διαφύκῃ τοῦ ἐπὶ τῷ.

ἡ ἐπιλογή αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς
10 Σεπτεμβρίου 1969 - 19/10/1970
ἐν λήμῃ τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1970
ἡ ἐπιλογή

ΚΑΝ/ΜΟΣ ΑΝΕΣΤΟΣ
26/10/70